

FUNDACJA ELŻBIETY ZAWACKIEJ
Muzeum Pomorskiej Armii
oraz Wojskowej Służby
Toruń, ul. Rodmurna 83, tel. 0048 56 22 126
e-mail: fapek@vp.pl, www.zawacki.pl
IP 955 16 25 127; REGON 570502738
KRS 00000 41682
-ku 82 1090 1506 0000 0000 5002 0244

popzedni nr 395

11.11.2006

A

ul. Czarnieckiego
87-100 Toruń

++

Toruń
WSK

Skrobicka Barbara
ps. "Grażyna"

X-395/395 Pom.

SPIS ZAWARTOŚCI
TECZKI

..... Skrobach Barbara

..... J-2-395/395 Pom.....

..... Toruni WSK.....

I./1. Relacja k.4 s.1-4

I./2. Dokumenty (sensu stricto) dotyczące relatora k.1 s.1

I./3. Inne materiały dokumentacyjne dotyczące relatora k.3 s.1-4

II. Materiały uzupełniające relację k.5 s.1-5

III./1. Materiały dotyczące rodziny relatora —

III./2. Materiały dotyczące ogólnie okresu sprzed 1939 r. —

III./3. Materiały dotyczące ogólnie okresu okupacji (1939-1945) —

III./4. Materiały dotyczące ogólnie okresu po 1945 —

III./5. Inne ... —

IV. Korespondencja

1) z E. Zawackiej k.1 s.1

V. Nazwiskowe karty informacyjne k.13

VI. Fotografie dat i ikonografii

1/1. Delajca

1. Delajca Barbary Skrobachiej
- data napisu 9.01.1979 - napis wyg.
w usupci. prof. Elzbiety Zawackiej k. 4 s. 1-4
2. (z Arch. E. Zawackiej)

Relacje uczestniczki Pracy nielegalnej
walki o niepodległość pl. I, II, III
poz. 395/P
data wpływu 19.1.79

I Dane osobiste Barbara Skrobach

- 2. 16.04.1925 r. w Toruniu
- ✓ 3. Maksymilian, Karimiera z domu Dębska
- 4. ojciec chorąży Wojska Polskiego → KOP Ostrog
matka nie pracowała ^{63/72} w Korynii
- 5. Wyższe - nauczyciel geografii UMK 1956 r.
- 6. Dom w ul. Kosmicznej

II okres przedwojenny do 1. IX 1939 r.

- 1. Mieszkała w ul. Gimnazjum w Toruniu
Kiedy ojciec przeszedł do Torunia z Ostroga
- 2. nie dobytej

III okres okupacji do maja 1945 r.

- 1. Biletierka w teatrze ^{od 1942 r. i 1943 r.} oraz prac. fiz. od 1943 r.
w Borm i Schmitze fabryka w Toruniu.
- 2. Ojciec mógł być w konspiracji (być może już od 1940⁴¹) po powrocie z obozu koncentr. w H. Oranienburgu, potem Dachau, Guerni Mathausen. Mógł być zabity przez Gestapo w kwietniu 1940 r. Przedtem był sprawcą w kontakcie z Grynwaldem (por. Wainkowski), ale jako nie od po wojnie mi doznał zachowania tajemnicy i nie zaangażował się. Mieszkał do PK od 1941 r. Był dowódcą Drużyny Mokra, wspierał pracę z Stankiewiczami, ojcem i synem oraz por. Cwiklowskim.
- ✓ 3. Matka moja, Karimiera Skrobach, zaangażowała się w pracę konspiracyjną ojca (ojciec zarabkował pracując po powrocie z obozu jako robotnik w przedsiębiorstwie bankierskim Wolfa - toruńskiego przedsiębiorcy Niemca), spowodowała zaproszenie zimi Matki swojej (przez Stankiewicza i Katarzynę Bielins) wiosną 1943 r. w mieszkaniu i mojej (przez Stankiewicza) w tymże domu.
- ✓ 4. - Byłam przeszkolona w sztuce samobrony zaraz po zaproszeniu zimi przez osoby o ps. "Luzja" (miska, pseudonim brunetka) razem z Matką. Wiedzieliśmy o przechowywaniu w naszym domu apteczki (3 walizy) mającej przepustki na ul. (około 24-ty) jako biletierka teatru, mi 4 r.

chodzilam z polecenia bicia lub Matki do H. Radamejshy, na ul. Chetminovky. Z rany zamorila bandari na ul. Wodociep gary (partersoy dom); ze herten "mlake ni me"

Przez kolemi reu tarne towa do pruz kilke tygodni, jakis dniin pruz dni i midriule po okolo 2 godz - moze termin kato 20 godz bandarivani, nose, otucnie oddychani.

Przed Partami narilam gromadzni lekis i s'vodkas opatu karych Mij ps. "Gvaryme"

IV Okres powojny

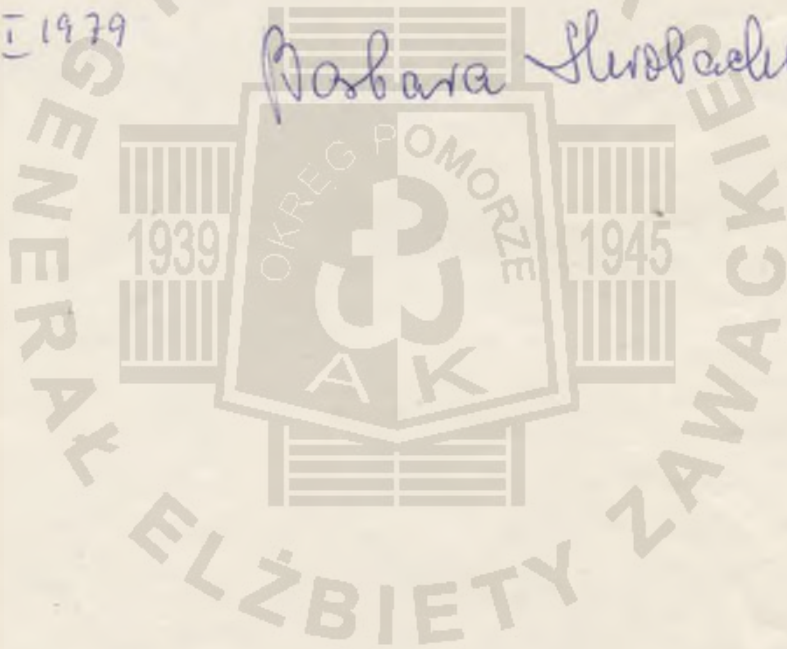
1/2 Kariyta Lic Peal u Tarn w 1948 r, potem Sk i studia gospo
obceni partu manarywilly u Tarn

V Dokumentacje

1. zat. fotografie
2. W cig gny tam koleianty do starych samit, skomienone laly, takie zostala pruz kolone u starych samit Drulnice Mokra

Tarni, 9 I 1979

Barbara Slobacka

- 3 -
Relacja uczestnika
walk o niepodległość

I Dane osobiste Barbara Skrobachowa ps. Gryfina

2. 16. 04. 1925 r. w Toruniu
3. Makrynilian, Karimowa z domu Dżbaska
4. ojciec chorągiew Wojska Polskiego KOP Ostrog
matka nie pracowała w Hajzinie
5. Wyższe - naukowe geografii UMK 1956 r.
6. Dostani ul. Czerwonej

II Dziesiąt przedwojenny do 1. IX. 1939 r.

1. Mieremice 1 ul. Dymna z domu w Toruniu
kiedy ojciec przeniósł do Torunia z Ostroga
2. nie dotyczy

III Dziesiąt wojenny do końca 1945 r.

1. biblioteka w teatrze ^{od 1942 r. - 1943 r.} w Toruniu
w "Brama i schyłek" ^{od 1943 r.} w Toruniu.
2. Ojciec mógł być w konspiracji (był mój tata od 1941/41) po powrocie z obrotu koncertu w III oranienburskiej polce Daehau, gdzie matkę odebrał być zabranym przez Gestapo w kwietniu 1940 r. Przedtem był sprządkarzem w Kantakierze z Grombaladem (por. Markowicz), ale jak mówi po wojnie mi dowiedzieliśmy, że ojciec i matka nie mieli żadnych kontaktów z Niemcami. Matka do PK od 1941 r. Był dowódca Drużyna, Młoci, wprost pracował z Stankiewiczami, ojciec i matka wraz z kolegami (Młoci, Młoci, Karimowa Skrobachowa, domyślałem się, pracy koczowniczej ojciec (ojciec zarabkował pracował po powrocie z obrotu jako robotnik w przedsiębiorstwie bankierskim Wolfa - tamtejszego przedsiębiorcy kłami), spowodowała zaproszenie z domu (przez Stankiewiczów kłami - Kłamiński kłami) w maju 1943 r. w domu i mojej (przez Stankiewiczów kłami) w tymże domu.
- Byłem przeszkolona w służbie sanitariuszowej razem z innymi dziewczynami przez ośrodek ps. "Luzki" (Młoci, Młoci, Młoci) razem z Matką i Matką o przechowywaniu w naszym domu apteczki (3 uciły) mającej przepustkę moją (do 25. ty) jako biblioteczki teatru, w 6 raz

ps. Liandow

chodząca z polecenia tego lub Matka do 4 Radamejskiej, na ul. Chęciński. 2 razy zamówiła bandaż na ul. Wodociągowa (parturony dom); ze hętem, mleko mi me"

Przez kolonię ran tawne trasa przez kilka tygodni, jakiś dzień przed i niedziela po około 2 godz - może trochę około 20 godz bandażowaniu, może, straszenie oddychaniem. Przed Partami nieślanie gromadzić leków i niewielkie opatunki, których nie ma, Gwarzenie"

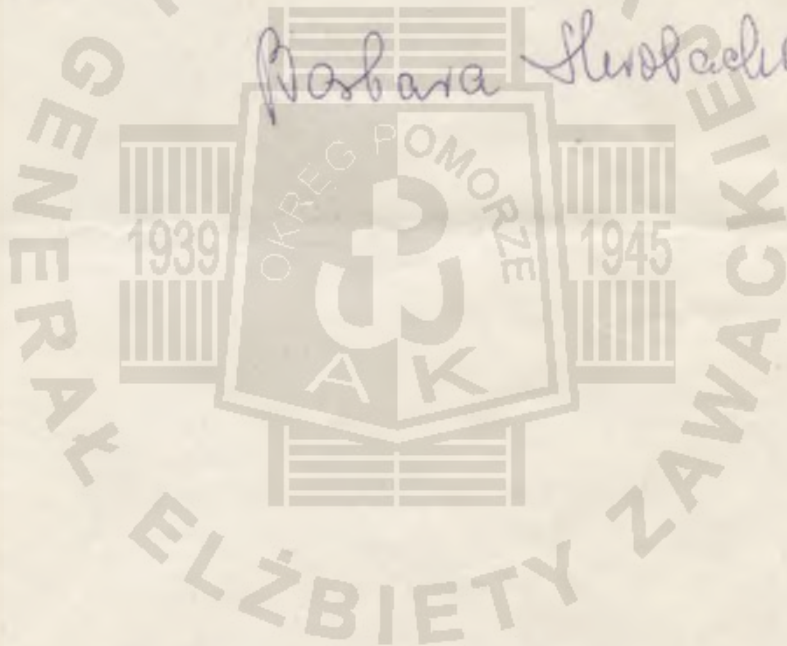
IV okres powojenny

1/2 Kwiecień Lic Peł w Toruniu w 1948 r, potem SK i studia Geogr
obecnie partur w Toruniu

V Dokumentacja

1. zał. fotografie
2. Wzrosty i cięciwa Kolesanki do starości, skomercyjne karty, także została praca Kolona w starości, skomercyjne karty. Działanie Marka

Barbara Słobacka

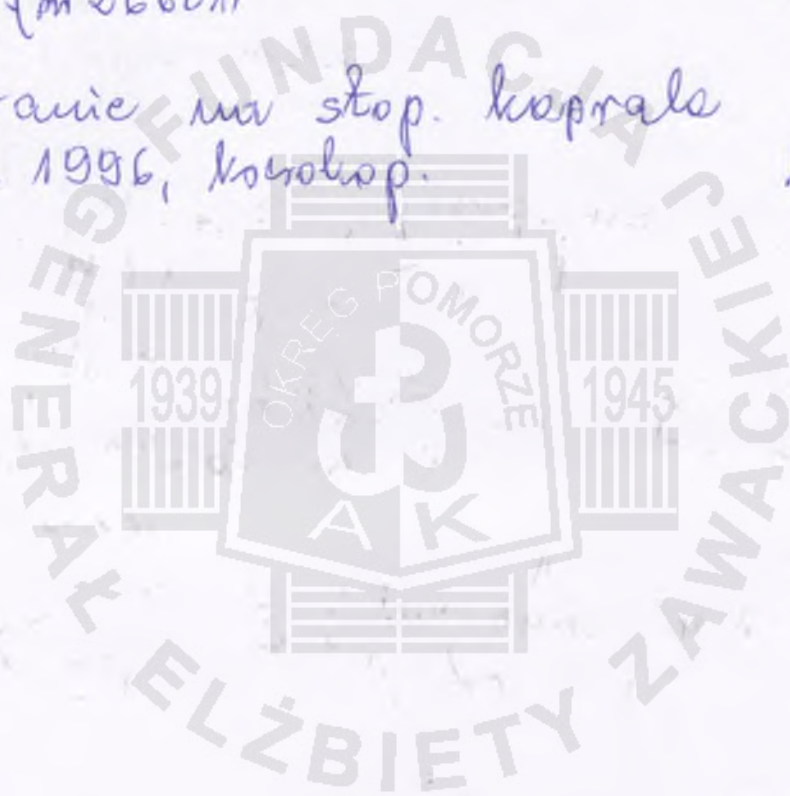

1/2. Dokumenty dotyczące rełtowa:
Skrobicka Barbara:

1. Zaświadczenie o działalności konspi-
racyjnej z 30. 04. 1990 Lecha Stankie-
wina (podpis oryg.) k. 1 s. 1

2. Leg. nr 29817 Medalu Wojska i
Leg. D A K - Londyn dn. 11/11/82,
kierokop (nr 26601) k. 1 s. 2-3

3. Mianowanie na stop. kaprała
z 11. 11. 1996, kierokop. k. 1 s. 4

Oświadczenie.

Ja, niżej podpisany, Lech Stankiewicz, członek Armii Krajowej, pseudonim "Ketting", syn Sylwana Stankiewicz, komendanta Garnizonu Toruń, Armii Krajowej, pseudonim "Butler", pełniłem w roku 1944 oraz na początku 1945 funkcję łącznika k-ta garnizonu oraz referenta kontrwywiadu.

Oświadczam niniejszym, że od pani Barbary Skrobackiej, pseudonim "Grażyna" /oraz sp. matki jej Kazimiery, ps. "Halszka"/ odebrałem przysięgę wstąpienia do Armii Krajowej w ich mieszkaniu przy ul. Podgórnej 36, używanym jako punkt kontaktowy. Wyżej wymieniona należała do drużyny sanitarniej oraz funkcyjnie podlegała pani Helenie Kałamajskiej, pseudonim "Elementyna" i matce swej "Halszce"; była czynnie zaangażowana w zbieraniu leków gromadzonych w mieszkaniu rodziny Skrobackich.

Lech
Lech Stankiewicz
Toruń, ul. Jelenia

Toruń, dnia 30. kwietnia 1990 r.

Władza i odpowiedzialność
podpis *Zosanna*

Str. 3

MINISTERSTWO OBRONY NARODOWEJ

S-3

LEGITYMACJA Nr 29817

Stopień, imię, nazwisko śł. sanit.

SKROBACKA BARBARA ps. "GRAZYNA"

Oddział AK

Odznaczony został

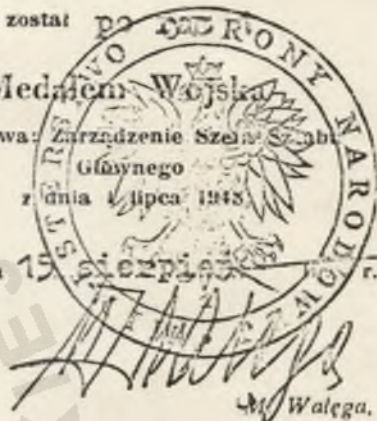
Medalem Wojska

Podstawa: Zarządzenie Szefa Sztabu

Głównego

z dnia 4 lipca 1948

Londyn dnia 15 sierpnia 1966 r.

Walega.

Nazwisko SKROBACKA

Imię Barbara.

Pseudonim "GRAZYNA"

Przydział WSK Insp. Toruń.

Okr. AK-Pomorze.

Odznaczony został

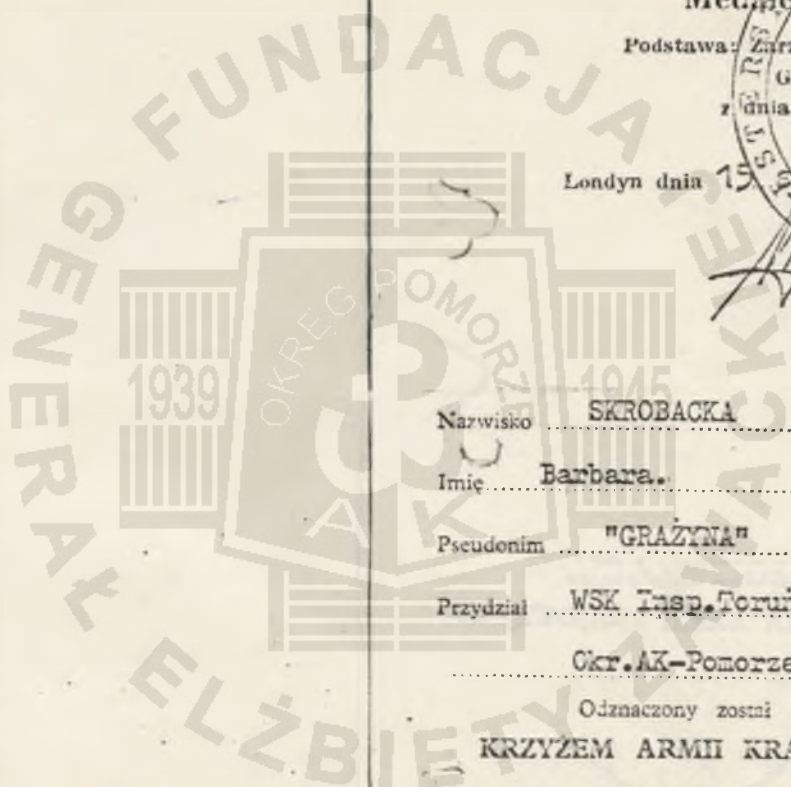
KRZYŻEM ARMII KRAJOWEJ

ustanowionym dnia 1 sierpnia 1966 roku przez dowódcę A. K. gen. Tadeusza Bora-Komorowskiego dla upamiętnienia wysiłku Żołnierza Polski Podziemnej w latach

1939 — 1945

Podpis:

Londyn, dnia 11/11/62

4

**SIŁY ZBROJNE
RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ**

WZROSTY KOMENDANT REZERWNIER W TORUNIU
(stanowi organa uprawnionego do mianowania)

mianował

nie będącego w czynnej służbie wojskowej

Panią **Barbarę SKROBACKĄ, o.k. Meksykańska**
(nazwisko, imię, nazwisko i imię ojca)

na stopień
KAPRAŁA

z dniem **11 listopada 1996r.**

 KOMENDANT
Wojewódzkiej Komendy Wojskowej
Toruń
pl. mjr. Andrzej Łyżwiak

Toruń, 11.11.1996r.
(data)

1996 - 148000-00000-000-000

1/3. Inne materiały dokumentacyjne:
Skrobicka Barbara

1. Zaświadczenie Fundacji nr 50 z
4.12.1990, napis kopia k. 1 s. 1

Toruń, dnia 4.12.1990r.

Z a ś w i a d o z e n i e Nr 50

Zaświadczam niniejszym, że w Archiwum Pomorskim Armii Krajowej w Toruniu figuruje w zbiorach dokumentów z terenu Garnizonu AK w Toruniu jako żołnierz Armii Krajowej ze sygnaturą K-395 Barbara S K R O B A C K A ps. Grażyna córka nieżyjących rodziców, akowca chor. Maksymiliana Skrobackiego ps. Lewandowski sygn. W-212 kmdta rejonu Mokre Garnizonu Toruń i akowozyni Kazimierzy Skrobackiej z d. Dębskiej ps. Halszka , sygn. K-395, instruktorki sanitarnej referatu WSK Garn. Toruń

"Grażyna" pełniła od wiosny 1943 r. służbę jako niezaprzyjężona łączniczka wieczorna rodziców / rozporządzała bowiem jako bileterka kinowa nocną przepustką/.

W połowie 1944 r. została zaprzysiężona jako członkini drużyny sanitarnej przy Komendzie Rejonu Mokre i odbyła przeszkolenie sanitariuszki. W jej domu mieścił się magazyn sanitarny przygotowany na okres Burzy.

"Grażyna" posiada Krzyż AK nr. 266022 oraz Medal Wojska 3-krotny nr. 29016

Prezes Zarządu

Dokumentalistka
Archiwum Inspektoratu Toruń

/ mgr Regina Lewandowska /

11. Artykuły kompetujące
/ relacje: Skrobach Barbara

1. Nota biograficzna - Barbara Skrobach (bez autora) napisany. k. 1 s. 1
2. Wiersz „Dla Barbary” autorstwa Helony Augustowskiej, rękop. kserokop. k. 1 s. 2
3. Relacja Barbary Skrobachkiej...), opublikowane, [w:] Relacje o stosunkach konspiracji pomorskiej w latach 1939-1945, Tomu 2000, s. 195, kserokop. oryg. k. 2 s. 3-4
4. Nota biograficzna, Barbara Skrobach, Dwuletnik, nr 2/2010, s. 99 k. 1 s. 5

Urodziła się Barbara / 1925-⁵ / ps. "Grzyne" /
sanitariuszka dwirny sanitarniej przy komend
dzie Rejonu Mokra zaprzysiężona przez Lecha Skubienica
Urodziła się 16.04.1925 w Tomnie, ojcem jej był
Maksymilian chorągwy Wojska Polskiego KOP Ostrog
w/Horyniem, matka Kazimiera z domu Dębicka
nie pracowała.

Do zaprzysiężenia została przeszkolona przez osoby
ps. "Luz" i "Luz", nazwiska nie znam, podległa matce
jej Kazimierze ps. "Halska". Wykonując jej pole-
cenie była Tomnicką matką z kom. dzielnic
Mokra Heleną Kłomajską ps. "Klementyna"
przenosiła lekarstwa i środki opatrunkowe z apte-
ki przy ul. Kosciuszki do mieszkani rodziców,
gdzie były prowadzone na ulicy "Buna".
W czasie okupacji pracowała w latach 1942-1943
jako biblioteczka w teatrze, od 1943 jako pracownica
fizyczna w fabryce Borhn i Schütze w Tomnie.
Do wojny ukończyła Liceum Pedagogiczne
w Tomnie pracowała jako nauczycielka w szkołach
tomnickich, prowadząc zajęcia geografii.

Odznaczenia: Medal Wojska

Kryz Armii Krajowej

Zwrotki: Arch. Tom Ak Tomni tebli: K-395, M-155, M-11

Rocznik Tomnicki art E. Lewickiej "Kobiety
Żołnierze Garnizonu Tomnickiego Armii
Krajowej" str 58

Wd/pca 11.26. Płno

Dla Barbory

W uciekach naszych niema już miary
 A tu się zbliża Świętej Barbary
 I zaraz Marii - to już zbyt wiele
 Wyprawiać ucztę w każdą niedzielę,
 Jeszcze w dodatku pan Adwent wkroczył
 Każdemu drogę pokuty wyznaczył.
 Lecz nasza Basia miła
 Dispense już załatwiła..
 Jest to zarazem święto górniką
 Zwiase „Barbórka”, zabaw nie unika.
 Tylko w dzień Świętej Barbary,
 Każda ucieka, ma swoje miary.
 I nasza Basia miarę stosuje
 Nad słabościami zawsze panuje
 To i kumpelki choć z drzącą duszą,
 Nad wybrykami panować muszą.
 Choć wielka radość i śmiech
 To przecież nie jest grzech.
 Dziś Wielki dzień Basi Imienia
 Kumpelki składają jej szczere życzenia
 Dużo rozsądku, równowagi ducha
 Jeszcze coś więcej szepczą do ucha.
 Szczęścia, radości i zdrowia wiele
 Życzą kumpelki i przyjaciele.
 Wśród wielu marzeń
 Najpiękniejszych wrażeń
 Wszystkiego najlepszego
 Dla Politologa naszego.
 Niech Ci się zdarzy
 Sto lat wiele razy!
 Nasza Basienko Miła
 Byś zawsze dobrą była.

Kochanej Basienko (autor Helena Augustowska)
 z okazji Imienia życzą - kumpelki-Archiwistki
 Archiwum AK Toruń, Wielkie Garbary 2

A.H.
 Barbara Stroncka

04.12.1996 r. (środa)

3

Relacje cz. 165 kampsiejki pomorskiej
o latach 1939-1945, Toruń 2000
(wybór i oprac. Elżbieta Świątkowska-Dybaś)

Relacja Barbary Skrobackiej¹ o jej działalności konspiracyjnej oraz jej matki, Kazimierzy Skrobackiej² na terenie Torunia w latach 1939-1945

[...] Matka moja na przełomie 1939/1940 r., nie należąc do żadnej tajnej organizacji, już czynnie angażowała się w przenoszeniu listów i paczek do Fortu VII³ poprzez Niemca Roberta Karsta, który był tam zatrudniony przez gestapo. R. Karst zamieszkał w listopadzie 1939 r. i został Treuhanderem – administratorem domu, gdzie mieszkaliśmy przy ul. Podgórznej 36 w Toruniu. Ów Niemiec przed 1939 r. odbywał służbę wojskową w KOP-ie⁴ na Wołyniu i był ordynansem u oficera WP, znajomego mego ojca⁵. Lata te wspominał z sentymentem, nabrał zaufania do mej matki, która wykorzystała to, że Karst przynosił listy i paczki więźniom z fortu od ich rodzin. Oczywiście czerpał od rodzin więźniów zyski materialne. Po powrocie z obozu koncentracyjnego mego ojca Maksymiliana (Oranienburg, Dachau, Guzen, Mauthausen rok 1940), matka razem z ojcem wiedziała o tajnej organizacji „Grunwald”⁶ na terenie Torunia, ale nie przystąpili do współpracy, nie dowierając zachowaniu tajemnicy.

Po pewnym czasie matka moja, domyślając się pracy konspiracyjnej (ojca mego) swego męża, spowodowała zaprzysiężenie swoje przez Lecha Stankiewicza⁷ i Helenę Kałamajską⁸ u nas w domu. W tym samym dniu była też zaprzysiężona przez Lecha Stankiewicza. Pamiętam, że był obecny też mój ojciec. Była to wiosna 1943 r.

¹ Barbara Skrobacka ur. się 16 IV 1925 r. w Toruniu jako córka Maksymiliana i Kazimierzy z d. Dębskiej. Przed wybuchem wojny była uczennicą toruńskiego gimnazjum. W czasie wojny pracowała jako bileterka w teatrze oraz jako pracownica fizyczna w fabryce „Born und Schutze” w Toruniu. Działała w konspiracji pod pseudonimem „Grażyna” i pełniła funkcję sanitariuszki oraz łączniczki w drużynie sanitarnej Komendy Dzielnicy Mokre Garn. AK Toruń.

² Kazimiera Skrobacka ur. się 19 IX 1895 r. w Górnem pow. Bródnicza. Była córką Inocentego Dębskiego, organisty oraz Józefy z d. Bulkowskiej. Ukończyła szkołę wydziałową w Toruniu. Szerzej B. Skrobacka, Skrobacka Kazimiera, w: SBKP, cz. 1, s. 189.

³ Fort VII od 17 X 1939 r. do 10 I 1940 r. był centralnym więzieniem dla Polaków z Torunia i okolic. Więźniowie „przesłuchiwani” przez członków Selbstschutzu i gestapo byli bici i torturowani. Wielu z nich zostało rozstrzelanych w lesie Barbarka. Zob. Toruń dawny i dzisiejszy. Zarys dziejów, pod red. M. Biskupa. Warszawa-Poznań-Toruń 1983, s. 499.

⁴ Chodzi o Korpus Ochrony Pogranicza powołany w 1924 r. do ochrony wschodnich granic państwa polskiego.

⁵ Ojcem B. Skrobackiej był Maksymilian Skrobacki, przybrane nazwisko „Lewandowski”. Żył w latach 1892-1972 i w czasie okupacji pełnił funkcję komendanta dzielnicy Mokre Garnizonu AK Toruń. Szerzej B. Skrobacka, Skrobacki Maksymilian, w: SBKP, cz. 2, s. 153-154.

⁶ „Grunwald”, zob. relację R. Kupera, przyp. 3.

⁷ Lech Stankiewicz, ps. „Ketting” ur. 1920, pełnił funkcję referenta komórki kontrwywiadu inspektoratu AK Toruń. Szerzej H. Maciejewska-Marcinkowska, Stankiewicz Lech, w: SBKP, cz. 1, s. 194.

⁸ Helena Kałamajska, ps. „Klementyna” (1912-1978), była referentką służby sanitarnej WSK Garnizonu AK Toruń. Szerzej B. Skrobacka, Kałamajska Helena, w: SBKP, cz. 1, s. 106.

Wiem, że matka przeszła kurs szkolenia sanitarnego przez osobę o ps. „Lucja” (niska, szczupła brunetka). U nas w domu szkolenie odbywało się w różnych dniach i porach. Początkowo byliśmy szkolone razem z matką, później już matka moja nie uczestniczyła, doszła tylko kobieta w średnim wieku, której nie znałam i nic o niej nie wiem, przyjeżdżała z Grudziądza.

O tym, że rodzice pracowali w konspiracji doskonale orientowałam się, ale o konkretnych ich zadaniach, czynnościach nie mówiło się w domu. Moja matka nie rozmawiała na ten temat ze mną, jednak wiedziałam, że chodziła na ul. Wodociągową (dom parterowy) i na ul. Św. Jana, gdzie już sama szkoliła kobiety w służbie sanitarnej.

Dwa razy z Jej polecenia zносиłam materiały opatrunkowe na ul. Wodociągową za hasłem „mleka nie ma”. Matka moja ściśle współpracowała z p. Heleną Kałamajską, komendantką dzielnicy Chełmińskie Przedmieście, która często u nas w domu bywała, ale przy ich rozmowie nie byłam obecna. Nieraz matka wysyłała mnie do p. H. Kałamajskiej, której przekazywałam polecenia, zadania nic nie mówiące. Wiem, że gromadziła apteczkę z różnymi lekami, materiałami opatrunkowymi, których zawartość mieściła się w trzech walizkach, największe nasilenie leków było przed Powstaniem Warszawskim.

Ojciec miał do Niej pełne zaufanie (był komendantem AK dzielnicy Mokre), współpracowała z Nim, ale też nie wiedziała, jaką pełni funkcję, chociaż kontaktowała się też z p. Stankiewiczem seniorem w imieniu ojca.

Była pogodna, tajemnicza, bardzo odważna i gorąca patriotka, nie zawahała się wciągnąć do pracy konspiracyjnej mnie 17-letniej córki.

IV. Okres powojenny

1. zmarła 4.06.1961 r.

/podpis własnoręczny/
Barbara Skrobicka
córka Kazimiery Skrobickiej

Źródło: FAPAK; sygn. K-395, oryg. rps, k. 4; relacja niedatowana.

Barbara SKROBACKA ps. Grażyna, sanitariuszka i łączniczka w drużynie sanitarnej Komendy Dzielnicy Mokre Garnizonu AK Toruń, urodziła się 16 IV 1925 r. w Toruniu. Była córką Maksymiliana i Kazimiery z d. Dębskiej. W czasie II wojny światowej Jej rodzice byli aktywnie zaangażowani w toruńskiej konspiracji. Do wybuchu wojny „Grażyna” była uczennicą toruńskiego gimnazjum.

Od 1942 r. pracowała jako bileterka w teatrze, a od 1943 r. jako pracownica fizyczna w fabryce „Born und Schutze” w Toruniu. Do konspiracji została zaprzysiężona wiosną 1943 r. przez Lecha Stankiewicza, referenta komórki kontrwywiadu Inspektoratu AK Toruń i Helenę Kałamajską, referentkę służby sanitarnej WSK Garnizonu AK Toruń. Przeszła dwudziestogodzinne przeszkolenie sanitarne. Jeszcze przed zaprzysiężeniem pełniła funkcję łączniczki Komendy Dzielnicy Mokre Garnizonu AK Toruń, wykorzystując nocną przepustkę bileterki teatru. W mieszkaniu przy ul. Podgórznej 36 wraz z matką, referentką sanitarną WSK Dzielnicy Mokre Garnizonu AK Toruń, gromadziła lekarstwa i środki opatrunkowe, które nielegalnie dostarczała m.in. apteka przy ul. Kościuszki. Szczególnie intensywnie nielegalna apteka była zaopatrywana po wybuchu Powstania Warszawskiego, w oczekiwaniu na Akcję „Burza”. Mieszkanie przy ul. Podgórznej było również miejscem konspiracyjnych szkoleń służby sanitarnej WSK i lokalem tajnego nauczania.

Po zakończeniu wojny „Grażyna” jako absolwentka Liceum Pedagogicznego w Toruniu podjęła pracę w szkolnictwie jako nauczycielka, jednocześnie uzupełniała swoje wykształcenie. Ukończyła geografię, początkowo na studium nauczycielskim, a później na UMK. Współpracowała ze śp. gen. bryg. prof. dr hab. Elżbietą Zawacką w gromadzeniu materiałów źródłowych – relacji konspiratorów toruńskich.

Była odznaczona m.in. Krzyżem Armii Krajowej, Medalem Wojska po raz 1, 2 i 3 oraz Krzyżem Kawalerskim Orderu Odrodzenia Polski.

Zmarła 13 VIII 2010 r., została pochowana na cmentarzu przy ul. Wybickiego w Toruniu.

Elżbieta Skerska

IV/1. Korespondencja bieżąca: B. Skrobache
- E. Zawacka

1. List E. Zawackiej z 17.11.2005,
rękopis, ksero

lv. 1 o. 1

T-K - 395 | 395 | Pam

L. 32. 3534 | E2 | 05

Do B. Skrobac'iej

1

Torun 17 XI 2005

Basin Kochane,
dawno nie miałam wiadomości
o Tobie

Moiu mi wien o istnieniu biblio-
teliu Mięrek Miówiogel -
zapraszam katalog
Kontaktowałam z mią, kiedy przez
jakiś czas byłam wiedeń-
drzece

Serdkiem pozdrawiam

Elżbieta Zawacka
Dokreślona piersi w "Memorak"

tel

Elżbieta Zawacka
87-100 Toruń, ul. Gagarina 136 m 26
☎ 066 / 851 73 44
e-mail: zawacka@wp.pl

zaf Monie Dymke

Pracownia Literacka w Jazdowie 1. Wersyjny (projekt) prof. B. Chmielewski; projekt kary: K. M.; druk: Wydawnictwo Zakład Główny

T-2-395/395 Pom.

Toruń

Skrobicka Barbara

W. Marty informacyjne

nr. 13

1.

2. 395/P.

3. HK
Toruń
1

4. Skrobicka Barbara 5.

6. "Grażyna"

7. Skrobicka

8. Maksymilian Kazimiera
zd. Dębska

9. ur. 16. 04. 1925 w Toruniu

10. Toruń, Czarnieckiego

11.

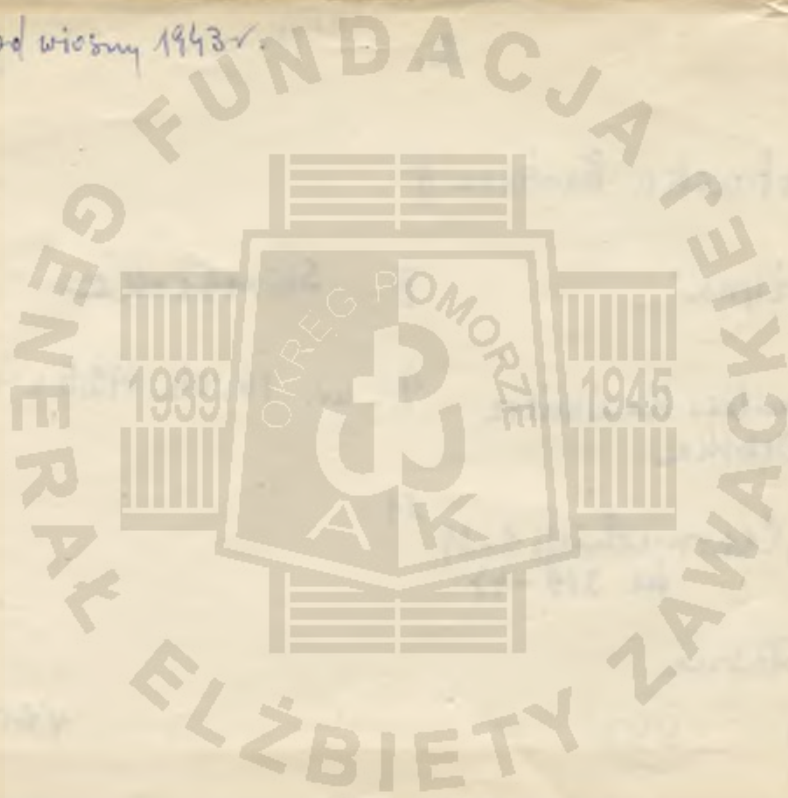
Rel. własna

K 1,2,3

(K92)

verte

AK od wiosny 1943r.

395

Toruni
WSK 9

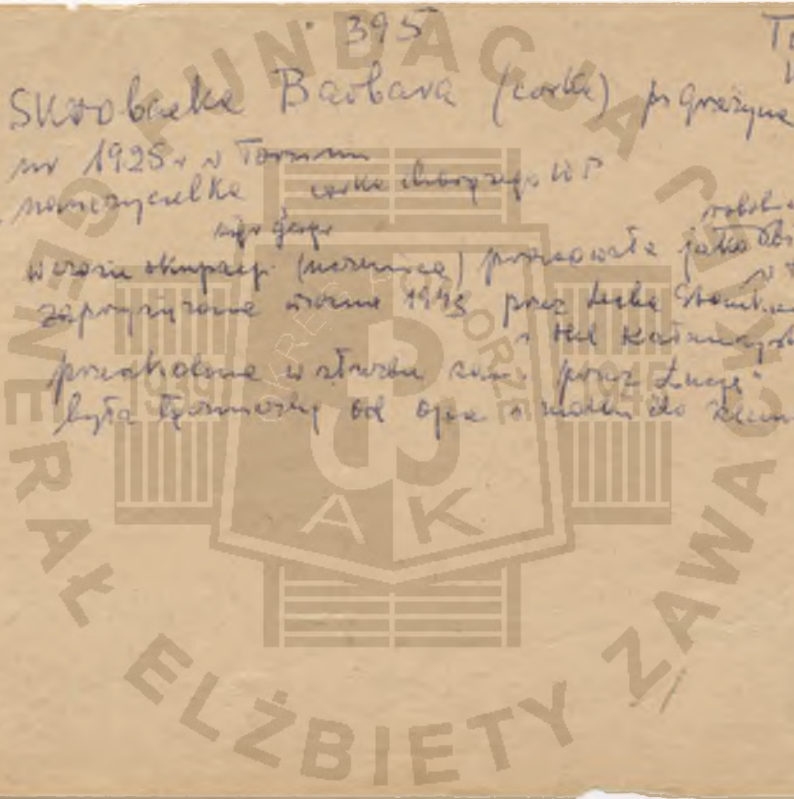
Skrobaczka Barbara (corki) ps. Gwiazda

nr 1928 w Toruniu

skromna robotnicza
wiersze skromne (mieszkanie) wiersze skromne WP

zaproponowane w roku 1943 przez kochankę Skrobaczki
przekazane w strukturę Koms. przez Łucyję
była transmitowana od opka o wstąpieniu do Koms. w Toruniu

robotnicza, po
partii robotniczej
i realna

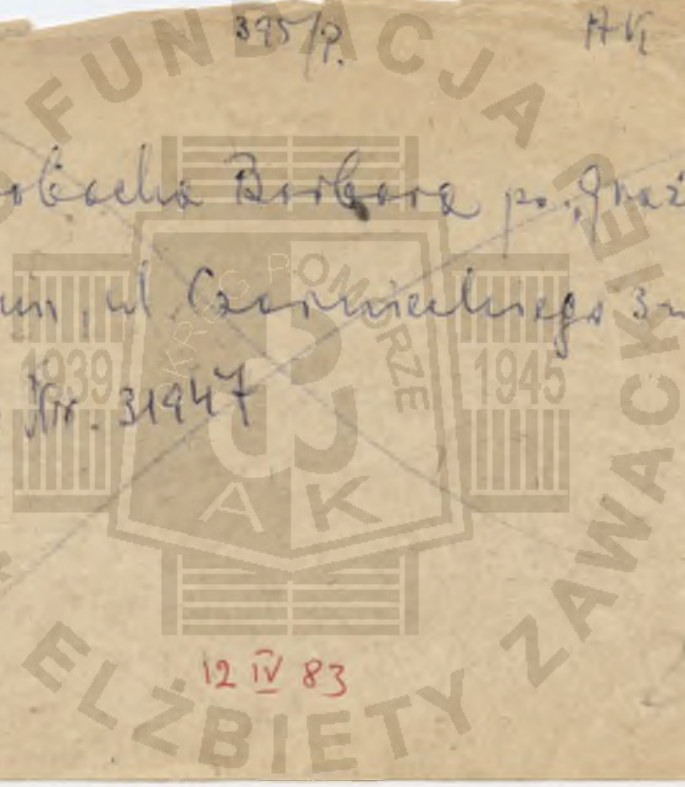
395/P.

AKI Torun

3

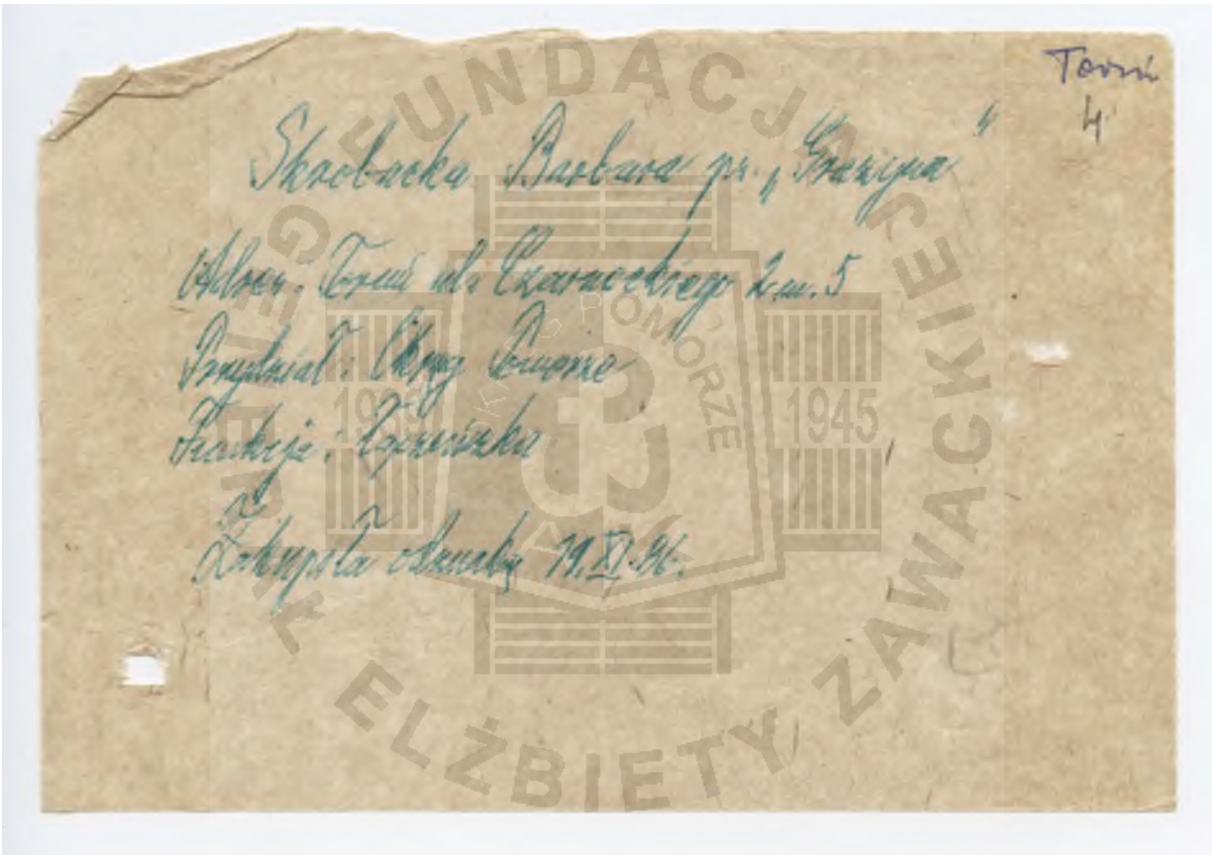
Skrobała Barbara p. "Grażyna"
Torun, ul. Czarnieckiego 29

Sesiedzi Nr. 31947

OKAK

12 IV 83

Skrobicka Barbara ps. "Kawiana" 4
Tornik 4
Adres: Toruń ul. Czerwonego Kr. 5
Instytut: Biblioteka
Pracuje: Toruń
Zakupła okładkę 19.8.96.

395 Pen

Toruni

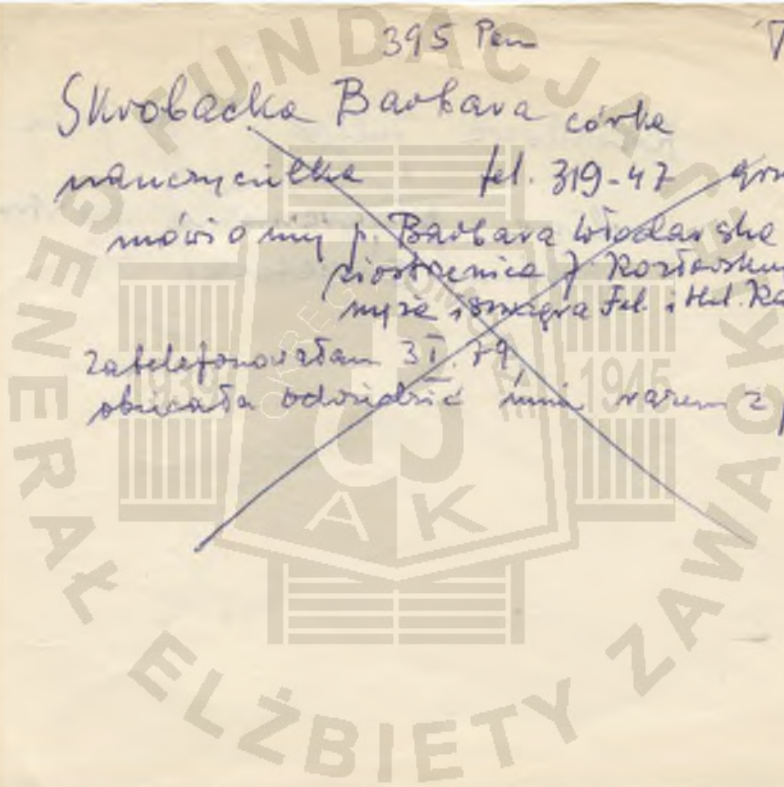
5

Skrobachka Barbara cörke

manyciella fel. 319-47

indó o miy p. Barbara bioclas she
bioclasica f. Rozwoskuje
myre i onygra Fel. i Hül. Rótamajshuk

zatelefonowadan 31. 79,
obicaða odwiedzic mini wazem z p. Dejwduz

Kt

SKROBACKA

Tam
PK 6

Pielęgniarka

W komisji: przedni kursy samotarne
jako iustmłtorke, kursy latóre ma
| obstrupye są na FLOKIDYM i JAKUBSEIM?

1939

1945

AK

Toni

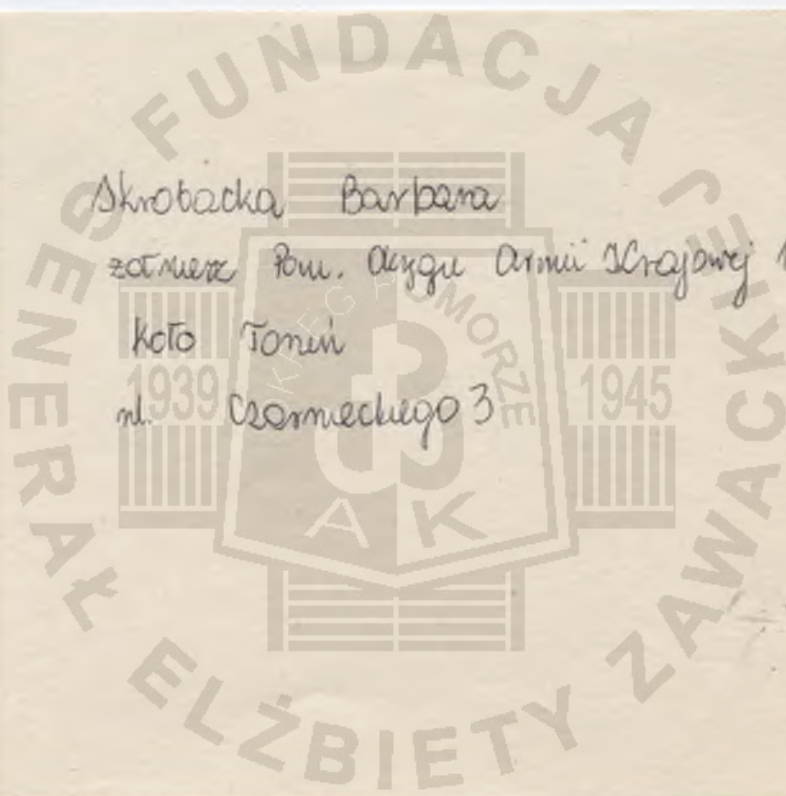
7

Skrobicka Barbara

zobowiązała Pol. Armię Krajową 1939-45

koto Toni

nr. 1939 Czarnieckiego 3 1945

FUNDACJA TORUŃ
AK 8
Skrobicka Barbara

Konspiratorka AK

Zob. T. Stanekiera L. insp. Toruń
OM-97

Ja 11 43

SKROBACZKA BARBARA AK
ps. "Grajna"
córka Malszmitiana

Zob. T. Skrobaczki M. iasp. Toruni
611-77 Ia/211

HK
Jonin
10

SKROBICKA Barbara
ps "Smeryna"

Urodz. 16. IV. 1925 r. w Joniniu. Była seni-
taniszką i Tęczyńską w Chwałyńie so-
nitawnej D-ty Dzielicy wloke, Gawa HK
Jonin.

Zob. Stowick Biogr. Dousp. Somarskiej
Fundacja "Archivum Somarskie HK
Jonin, 1994 r. T. I, s. 189.

UJellu / 2001 r.

12

Strobiales Basilara

Form
AK
11

Odnoszenie:

1) Medd. V.P. nr 29817 z 15. 08. 1948r.
nadpisanie MON w Lond.

2) Knipti AK nr 26601 z 21. 11. 1982
nadpisanie MON w Londynie

3) Odnoszenie Pamiątkowe Obr. Pam.

4) ^{AK nr 8 z 11. 11. 86r.}
^{Keyolskie}
Knipti ~~zakład~~ Zakład nr 888-75-202
z dn. 18. 06. 1975r.

verte/

Tomuś AK

Skrobach Barbara

12

Delecja opublikowana

sob. Delecje ciotulónw kauspiracji panorskiej...
Hyd. FAPAK, t. XXXI, Tomuś 2000, s.195.

MDV/09

10

13

„Spieszymy się kochać ludzi,
bo tak szybko odchodzą”

Z głębokim żalem zawiadamiamy, że 13.08.2010 r. zmarła opatrzona Sakramentami św.
Moja kochana Siostra, Szwagierka i Ciocia

Śp. Barbara Skrobicka

Lata 85

Uroczystości pogrzebowe rozpoczną się 17.08.2010 r. o godz. 9.15 wystawieniem ciała
w kaplicy przy kościele pw. Chrystusa Króla. Wyprowadzenie ciała nastąpi o godz.
10.00 do kościoła pw. Chrystusa Króla, gdzie zostanie odprawiona msza św. żałobna.
Po mszy św. Pogrzeb odbędzie się na cmentarzu przy ul. Wybickiego.

Pogrążona w smutku
Rodzina

Autobus zostanie podstawiony przed kościołem po mszy św.

11871081A EPS

18.08.2010

Skrobicka Barbara

